

**A SKANDINÁV SZOMSZÉDOK
NYOMÁBAN – SZIGORÚBB
MIGRÁCIÓS POLITIKÁT ÍGÉR
FINNORSZÁG ÚJ KORMÁNYA**

Migrációkutató Intézet

Gyorselemzések

Vargha Márk

2023/15

2023.06.28.

Gyorselemzések 2023/15

A SKANDINÁV SZOMSZÉDOK NYOMÁBAN –
SZIGORÚBB MIGRÁCIÓS POLITIKÁT ÍGÉR FINNORSZÁG ÚJ KORMÁNYA

A Migrációkutató Intézet legújabb gyorselemzésében Petteri Orpo kormányának programja alapján a finnországi migrációs és integrációs politika szigorodását jelzi előre. Az idén április 2-án, 72%-os részvétellel megtartott parlamenti választásokon ¹ az Európai Konzervatívok és Reformerek pártcsaládhoz tartozó Finnek Pártja 46 mandátumot szerezve másodikként futott be a győztes Nemzeti Koalíció (Kokoomus, 48 mandátum) mögött, a dobogó harmadik fokára utasítva az addig vezető kormánypart Szociáldemokrata Pártot (43 mandátum). A párt Helsinkin kívül minden megyében növelte támogatottságát az előző választáshoz képest, így megerősödve mondhatott igent a hosszan tartó koalíciós tárgyalásokra a Kokoomusszal és két kisebb párttal. A kabinet programját olvasva megállapítható, hogy az alapításától bevándorlásellenes Finnek Pártja elégedett lehet annak szövegével és – a Svéd Demokratákhoz hasonlóan – migrációs politikai fordulatot kényszeríthet ki.

A választás eredménye és az új kormány pártjai

Finnországot az előző ciklusban a Szociáldemokrata Párt, a Centrum Párt, a Zöldek, a Baloldali Szövetség és a Svéd Néppárt kormányozták, míg a Nemzeti Koalíció, a Finnek pártja és a Kereszténydemokraták képviselői az ellenzéki padosorokban ültek. A szavazás napja előtt a közvélemény-kutatások azt jelezték, hogy a szociáldemokraták és a konzervatívok, de akár a Finnek Pártja is befuthatnak az első helyre, s így a három jelölt, azaz Petteri Orpo, Sanna Marin és Riika Purra miniszterelnöksége sem volt teljesen kizárható – természetesen a potenciális koalíciós pártok eredményeitől és az alkuk sikerétől függően. A Nemzeti Koalíció győzelme után az 53 éves, mezőgazdasági és erdészeti, belügy- és pénzügyminiszterként, valamint miniszterelnök-helyettesként már korábban tapasztalatot szerzett Orpo a balra nyitás helyett tisztán jobboldali kormány alakításában gondolkodott. Így kormányát a Finnek Pártjával, a Kokoomushoz hasonlóan az Európai Néppárthoz tartozó Kereszténydemokratákkal és a hagyományosan mindkét ideológiai blokkal koalícióképes, az Újítás meg Európát liberális pártcsaládhoz tartozó Åland-szigeteki svéd kisebbségi párttal szövetségben alakíthatta meg.

---

¹ YLE 2023.

Gyorselemzések 2023/15

A Finnek Pártja² először 1999-ben indult parlamenti választáson, amikor egyetlen mandátumot sikerült szereznie a kétszázból, majd a következő két választáson sem sikerült érdemben előre lépnie (2003-ban 3 képviselő, 2007-ben 5). 2011-ben azonban sikerült a „nagy ugrás”: képviselőinek száma 39-re emelkedett. A 2015-ös választáson sikerült megtartania ezt a támogatottságot (38 képviselő), majd ezután belépett Jyrki Katainen jobboldali kormányába. 2017-ben a formáció kettészakadt, ami meglehetősen szokatlan helyzetet eredményezett: a párt ellenzékbe vonult, ám miniszterei – immár egy új mikropárt, a Finn Reformmozgalom színeiben – tagjai maradtak a kormánynak. A válság ellenére 2019-ben ismét 39 képviselőt tudott a törvényhozásba juttatni, majd ebből az erős középpárti sávból jutott fel idén tavasszal a nagypártiba és vált nélkülözhetetlenné egy jobboldali politikai fordulat végrehajtásához a Nemzeti Koalíció számára. A koalíciós tárgyalások körülbelül tíz héten át tartottak. A pártelnökök közlése szerint a migráció erősen vitatott, nehéznek bizonyult téma volt az egyeztetési folyamatban.³

Finnország főbb migrációs trendjei⁴

2022-ben Finnországban megtört a menedékkérelmek számának négy éven át tartó csökkenése. Miután 2021-ben a 2 545 kérelem az elmúlt fél évtized legalacsonyabb adatát jelentette, 2022-ben meredek emelkedés volt tapasztalható: 5 827 kérelmet regisztráltak. Szinte megduplázódott a menedékkérő kísérő nélküli kiskorúak száma is: 2021-ben még 136-an voltak, 2022-ben már 246-an. Tavaly a menekültstátuszban, kiegészítő védelemben vagy más okból tartózkodási engedélyben részesítettek száma 1 760, az elutasítottaké 878 volt. Az afgánok büszkélkedhettek a legjobb elismerési aránnyal: 511-ükkel közöltek pozitív döntést, s csak 24-ükkel negatívát. Rajtuk kívül az Irakból, Szomáliából, Oroszországból és Törökországból érkezőket találjuk a kérelmezők élbolyában. Sanna Marin baloldali kormánya a befogadható kvótamenekültek számát a 2021-es 1 050-ről 2022-re 1 500-ra emelte, harmaduk, 500 fő Szíriából érkezett, 317 fő Afganisztánból, 186 fő pedig a Kongói Demokratikus Köztársaságból.

A migrációs nyomás fokozott hétköznapi érzékelését jelzi az, hogy a menedékkérők számának csökkenésével párhuzamosan az elmúlt években a befogadóközpontokban tartózkodók száma is csökkent, ám 2022-ben közel ötszörös növekedést rögzítettek, a 2021-es 5 100-ról 43 513 személyre.⁵ Érdekes azonban, hogy a tartózkodási engedély nélkül az ország területén fellelt személyek nagy része orosz állampolgár volt, szám szerint 286. Őket az irakiak (121), ukránok (48), kínaiak (47) és szomálik (42) követik. Fontos továbbá kiemelni, hogy az elmúlt

² FP 2023.

³ VANTINEN 2023.

⁴ EMN 2023.

⁵ 103 felnőtt lakta, 9 gyermekek lakta befogadóközpontról és két fogva tartási központról van szó (2022.12.31.).

Gyorselemzések 2023/15

években évről évre csökkent mind az önkéntesen hazatérők, mind a repatriáltak száma. Míg például előbbi csoportba 2018-ban 646-an, tavaly már mindössze 130-an tartoztak, utóbbiba pedig 2018-ban 2 870-en, tavaly pedig 1 740-en.

A kormányprogram migrációs alfejezete⁶

A függelékek nélkül 241 oldalt számláló kormányprogram 2023. június 20-ai keltezésű, és az *Erős és elkötelezett Finnország* címet viseli. Tizenegy nagy fejezetre oszlik, ezek közül a tizedik a *Biztonságos, nyugodt és ellenállóképes jogállam*, melynek három alfejezete van: *A nemzet biztonságának és a társadalom ellenálló képességének megerősítése, A jogállamiság és a demokrácia megerősítése Finnországban*, valamint *Migrációs és integrációs politika*. Ez utóbbi ugyan csak tíz oldalt tesz ki, ám meglehetősen egyértelmű üzeneteket és konkrét vállalásokat tartalmaz.

Az alfejezet azt ígéri, hogy az északi ország a háború, az üldöztetés és az emberi jogok megsértése elől menekülőket fogja segíteni, és akciótervet dolgoz ki az ukrajnai menekültek megsegítésére. A cél az, hogy a legkiszolgáltatottabbakhoz jusson el a segítség, és ne lehessen visszaélni a rendszerrel. A támogatást a legkiszolgáltatottabbaknak elsősorban a származási régiójukban nyújtják. Az európai határok átlépésén alapuló menekültügyi mechanizmus alkalmazásának és a Finnországban történő menedékkérelmek benyújtásának a lehetőségét a lehető legkisebbre csökkentik. A kormány Finnország kulcsfontosságú menekültügyi politikai jogszabályait az északi országokéhoz igazítja. Ez azt jelenti, hogy a finneknél ugyanaz a fordulat állhat be, mint amely Dániában évekkal ezelőtt Mette Frederiksen, Svédországban pedig tavaly ősszel Ulf Kristersson kormányfősségével.

További lényegi ígéret az is, hogy a kormány átfogó tanulmányt készít a menedékkérelmek feldolgozásáról és a menekültként elismerések arányáról a különböző uniós tagállamokban. A kormányának a menekültügyi politika szigorítására irányuló célkitűzéseinek támogatása érdekében az elismerésről szóló, a menekültügyi eljárásokról szóló és a visszatérésről szóló irányelvek által minimumként meghatározottakat kívánja csak teljesíteni a jövőben (a svéd kormányhoz hasonlóan). Az ígéretetek szerint Finnország menekültügyi rendszere hatékonyabbá válik, és javul a minősége. Az elutasított menedékkérők visszatérnek vagy visszaküldik őket származási országukba, amilyen hamar csak lehet, ugyanakkor a visszaküldés tilalmának elvét tiszteletben tartják. Biztosítják, hogy a

⁶ KORMÁNYPROGRAM 2023.

Gyorselemzések 2023/15

menekültügyi eljárás ne váljon a munkakeresés és a munkavállalás csatornájává. Megreformálják továbbá a kísérő nélküli kiskorú menedékkérők képviselőinek rendszerét.

Finnország éves menekültkvótáját – mely a harmadik országokból közvetlenül (például táborokból) áthelyezendőek számát jelenti, nem a várhatóan jövőre tanácsi és parlamenti rendeleti úton kötelező betelepítési kvóta szerint az Európai Unió által az eljárás lefolytatása céljából befogadandókat – 500 főben határozzák meg. Reformértékűen, jelentős mértékben módosul majd a külföldiekről szóló törvény. A reformot szakaszosan hajtják végre, s minden jelentős kérdést érinteni fog a családegyesítéstől a kiutasításig.

Legkésőbb 2024 tavaszán be kívánnak nyújtani egy törvényjavaslat-csomagot, mely az alábbiakat tartalmazza: 1. A kormány a nemzetközi védelmet ideiglenes jellegűvé teszi, és a nemzetközi védelem időtartamát lerövidíti az uniós jog által megengedett minimumra, azaz menekültek esetében három évre, kiegészítő védelemben részesülők esetében egy évre. A lejárát után értékelés következik, melytől a hosszabbítás függ majd. 2. Ha egy személy Finnországban súlyos, a közrendet vagy a nemzetbiztonságot veszélyeztető bűncselekményt követ el, a védelmet és az azon alapuló tartózkodási engedélyt visszavonják és beutazási tilalmat rendelnek el vele szemben. 3. A kormány meg fogja reformálni a beutazásra vonatkozó rendelkezések kijátszását kiküszöbölő szabályozást. 4. Pontosítják a külföldiekről szóló törvénynek a személyazonosság ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit. 5. Gyorsított menekültügyi eljárást vezetnek be a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv által megengedett helyzetekben. 6. A védelmet visszavonják, amint megszűnik a védelem szüksége vagy ha egy személy a származási országába történő nyaralás során igénybe veszi annak védelmét. 7. A későbbi kérelmek benyújtásának feltételei szigorodnak, és megakadályozzák az alaptalan utólagos kérelmek benyújtását. 8. Hatékonyabbá válik a menedékjog iránti kérelmek feldolgozása, hat hónap alatt végig szeretnék vinni az eljárást. 9. A származási országba való önkéntes visszatéréshez nyújtott támogatási összeg az embereket az ország mielőbbi elhagyására ösztönözné. 10. A visszaküldések érvényesítése érdekében fokozzák az együttműködést a rendőrség, a Finn Bevándorlási Szolgálat és más illetékes hatóságok között. 11. Szigorítják az országban illegálisan tartózkodással kapcsolatos közigazgatási, szociális és büntető jogszabályokat. 12. Harmadik országoknak nyújtott támogatásokról való döntésnél szempont lesz, hogy a kedvezményezett hajlandó-e visszafogadni saját állampolgárait. 13. Jelentősen módosítják a családegyesítés feltételeit, így például családtagnak a szülők és a gyermekek fognak csak számítani. 14. Szigorodnak az állandó tartózkodási engedély és az állampolgárság megszerzésének feltételei, utóbbihoz például nyolc évig kell az országban legálisan tartózkodni.

Gyorselemzések 2023/15

A dokumentum azt is leszögezi, hogy Finnország támogatja a migrációs válság megoldására irányuló közös uniós erőfeszítéseket és az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség megerősítését.

Összegzés

Finnország nyugati szomszédjával összehasonlítva jóval kevésbé részesült a migrációs válság terheiből az elmúlt években, ugyanakkor aligha vitatható, hogy a fentebb ismertetett trend a szavazópolgárok jelentős hányadát olyan párt választására sarkallta, amely a bevándorlást veszélyforrásnak látja. Az új parlamenti ciklusban a Finnek Pártja sok más fontos programpont mellett a bevándorlással és beilleszkedéssel kapcsolatos szakpolitika reformjának zálogaként tűnik fel, csakúgy, mint a vele egy európai pártcsaládhoz tartozó Svéd Demokraták. A két formációban azonos, hogy a korábbi politikai karantén véglegesen megszűnni látszik körülöttük. A különbözőség pedig az, hogy míg az SD kívülről támogatja kormányzó liberális konzervatív és liberális partnereit, a Finnek Pártja a kormánykoalíció egyik főszereplőjeként mutathatja meg, méltó volt-e a szavazók bizalmára.

Felhasznált irodalom

EMN (2023): *Key figures on immigration*. A European Migration Network és a Finnish Immigration Service statisztikai kiadványa. Forrás: <https://emn.fi/wp-content/uploads/Key-figures-on-immigration-2022.pdf> (Megtekintve: 2023.06.26.)

FP (2023): *A Finnek Pártja weboldala*. Forrás: <https://www.perussuomalaiset.fi/kielisivu/in-english/> (Megtekintve: 2023.06.26.)

KORMÁNYPROGRAM (2023): *Erős és elkötelezett Finnország. Petteri Orpo kormányának programja*. 2023.06.20. Forrás: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165044/Programme-of-Prime-Minister-Petteri-Orpos-Government-20062023.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Megtekintve: 2023.06.26.)

YLE (2023): *Parliamentary elections*. A finn közszolgálati hírcsatorna választásfigyelő oldala. Forrás: <https://vaalit.yle.fi/ev2023/tulospalvelu/en/> (Megtekintve: 2023.06.26.)

VANTTINEN, Pekka (2023): *Finnish coalition talks back on track after migration agreement*. Euractiv, 2023.05.29. Forrás: <https://www.euractiv.com/section/politics/news/finnish-coalition-talks-back-on-track-after-migration-agreement/> (Megtekintve: 2023.06.26.)

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Vargha Márk, 2023

© Migrációkutató Intézet, 2023

Sorszám: 2023/15